

Åstorps kommuns Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Beslutat av
Socialnämnden
2016-11-21, §136
Dnr Sn 2016/265

Innehållsförteckning

Inledning	5
Barnperspektiv	5
Våld i nära relationer	6
Förutsättningar för rätten till bistånd	6
Ansökan	7
Återansökan	7
Beslut	7
Tillfälligt hjälpbehov	7
Biståndets utformning	8
Försörjningsstöd till olika grupper	
Förhållningssätt	8
Handlingsplan	9
Arbetslösa	9
Personer med missbruksproblematik	10
Sjukskrivna	10
Studerande	11
Föräldralediga	12
Intagna på kriminalvårdsanstalt	12
Kontraktsvård	12
Samhällstjänst	12
Egen företagare	13
Värnpliktiga	13
Makar/sammanboende	13
Barns tillgångar	13
Barns och hemmavarande skolungdomars inkomster	13
Ungdomar	13
Utländska medborgare	14
Asylsökande	14
Uppehållsrätt för EU-medborgare	14
Tillfällig vistelse/turister	15
Beräkning av försörjningsstöd enligt riksnorm	
Biståndets utformning	15
Utgiftsposter som berättigar till försörjningsstöd enligt riksnorm	15
Utgiftsposter som kan berättiga till försörjningsstöd	15
Utgiftsposter som kan berättiga till försörjningsstöd för livsföring i övrigt	16
Nettoinkomster som reducerar försörjningsstöd enligt riksnorm	16
Utbetalning	18

Beräkning av försörjningsstöd utöver riksnorm enligt 4 kap 3§ SoL

Boende	18
Byte av bostad	19
Kostnad för egen fastighet	20
Kostnad för bostadsrätt	21
Amortering	21
Dubbla hyror	21
Kostnad för eget boende avseende ungdomar där föräldrar ej har	
Underhållsskyldighet	21
Inneboende	21
Andrahandskontrakt	22
Hemförsäkring	22
El	22
Arbetsresor	22
Fickpengar	22
Sjukvård	23
Läkemedel	23
Tandvård	23
Glasögon	23
Fackförenings- a-kasseavgift	24
Barnomsorg/barnomsorgsavgift	24
Merkostnad vid umgänge med barn	24
Växelvis boende	25
Flyttkostnader	25
Hemutrustning	26
Spädbarnsutrustning	26
Begravningskostnader	26
Skulder	27
Kvarskatt eller överskjutande skatt	27
Återbetalning	27
Föräldrars underhållsskyldighet	28
Försörjningsstödsöverskott	28
Bilnehav/övriga fordonsinnehav	28
Advokatkostnader	29
Bistånd vid utmätning	29
Telefon	29
Barn- extra kostnader	29
Kläder	30
Identitetshandlingar	30
Rekreationsresor	30
Nödprövning och akut bistånd	30

Åstorps kommuns Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Inledning

Detta dokument innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen i Åstorps kommun. Syftet med riktlinjerna är likabehandling i kommunen när det gäller såväl bidragsnivå och förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd samt insatser för att sökande ska finna vägar till egen försörjning. Riktlinjerna ger samtidigt stöd och vägledning för arbetet.

Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. Görs avvikelser från riktlinjerna ska skälen därtill finnas tydligt dokumenterade. Enligt Socialtjänstlagen ska en individuell behovsbedömning alltid göras och om sakliga skäl föreligger motiverar detta eventuella avsteg från riktlinjerna.

Utgångspunkten vid den individuella behovsbedömningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation. Även de krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Barnperspektiv

Enligt FN:s barnkonvention (artikel 3) ska alltid barnets bästa komma i främsta rummet. Vid åtgärder som rör barn ska hänsyn tas till vad barnets bästa kräver. I en beslutssituation behöver olika lösningar analyseras och vägas mot varandra. Barnets bästa ska alltid beaktas, utredas och redovisas, men är inte alltid avgörande för vilket beslut som fattas. För att kunna följa upp hur barnperspektivet beaktas måste det finnas skriftlig dokumentation som visar att dessa överväganden har skett och hur detta påverkat bedömningen i ärendet. Därför finns det bland annat en speciell rubrik i den grundutredning som görs i alla ärenden ”Barnperspektivet” där de överväganden som gjorts noteras.

Speciella hänsyn tas också till om det finns barn i familjen om föräldrarna till exempel ansöker om ledigt från en aktivitet eller om familjen ansöker om bistånd till hemutrustning, dator eller fritidsaktiviteter för barnen. Bistånd beviljas även till barnförsäkring för de barn som inte har det via skolan då det är viktigt att barnen är försäkrade under sin fritid.

I utredningar avseende sökande med barn som riskerar att bli avhysta eller där risk finns för att el- och/eller vatten försörjningen stängs ska alltid barnets/barnens behov särskilt beaktas.

Våld i nära relationer

I arbetet med bistånd är det viktigt att uppmärksamma det behov av hjälp som kan finnas i samband med våld i nära relationer. Vid bedömning av rätten till bistånd i form av exempelvis skyddat boende får personens ekonomi inte avgöra om behövliga biståndsinsatser ska beviljas eller ej. Vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd ska däremot alltid behovsbedömningen kompletteras med en ekonomisk prövning. Dvs om den enskilde själv har inkomster eller tillgångar som kan tillgodose hans/hennes ekonomiska behov. Att hänvisa till den andra partens försörjningsskyldighet är olämpligt i det akuta skedet. Vid handläggning av ekonomiskt bistånd i samband med våld i nära relationer är det lämpligt att lägga upp separata akter på kvinnan och mannen, om båda är aktuella för bistånd. Om det finns barn i familjen tas alltid en kontakt med barn och familjeenheten. I Åstorps kommun finns socialsekreterare inom barn och familjeenheten samt inom vuxenenheten som är specialiserade på ärenden gällande våld i nära relationer. I kommunen finns också ett familjefridsteam där dessa socialsekreterare, ansvariga chefer samt samordnare för ärenden gällande våld i nära relationer ingår.

Försörjningsstöd

Enligt 4 kapitlet, 1 § Socialtjänstlagen (SoL) har den enskilde rätt till ekonomiskt bistånd om behovet inte kan tillgodoses på annat vis. Det ekonomiska biståndet delas upp i två delar:

- Försörjningsstöd som utgörs av riksnormen och godtagbara utgifter utöver riksnormen såsom boende, hushållsel, hemförsäkring med mera.
- Ekonomiskt behov utöver den dagliga försörjningen, till exempel tandvård, glasögon och hemutrustning.

Förutsättningar för rätten till bistånd

Den enskilde har i första hand själv ansvar för sin situation och ska efter sin förmåga själv bidra till sin försörjning och livsföring i övrigt. Den enskilde förutsätts planera och prioritera sin ekonomi så att biståndsbehov inte uppkommer. Detta gäller såväl vid byte av anställning som vid studier. När behovet helt eller delvis kan tillgodoses på annat sätt, till exempel genom egna tillgångar eller försörjning av annan person, avslås eller begränsas rätten till bistånd. Om den enskilde inte gör vad han/hon kan för att bidra till sin försörjning kan det medföra begränsningar i rätten till bistånd eller också grund för helt avslag. Vid varje ansökan om försörjningsstöd ska individuell bedömning göras om rätten till bistånd föreligger.

Ansökan första gången

För att ansöka tar den enskilde kontakt med socialsekreterare på telefontid och får information om försörjningsstöd och en första bedömning av den enskildes eller hushållets rätt till försörjningsstöd görs. Om bedömningen visar att den enskilde sannolikt är berättigad till försörjningsstöd, eller om den enskilde själv kräver, bokas en tid för nybesök. Ansökningshandlingarna erhålls vid besöket eller hämtas från kommunens hemsida. Utifrån situationen bedöms vilka handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan. Den enskilde måste alltid legitimera sig vid nyansökan.

Återansökan/månadsansökan

Försörjningsstöd beviljas för en månad i taget. Vid behov av försörjningsstöd längre än en månad måste en ny ansökan, tillsammans med de handlingar som behövs för att kunna göra bedömning i ärendet. Vid månadsansökan hämtar den enskilde ansökningsblankett på Medborgarkontoret eller via kommunens hemsida.

Beslut

Beslut om beviljat försörjningsstöd ska meddelas skriftligt eller muntligt. Avslagsbeslut ska alltid meddelas skriftligt och skyndsamt. Beslut ska meddelas skriftligt med motivering till beslutet samt information om hur man överklagar. Vid behov har socialsekreterare skyldighet att informera om överklagningsförfarandet och hjälpa den enskilde att skriva ner överklagan.

Tillfälligt hjälpbehov

Normalt är det den enskildes bosättningskommun som är ansvarig för stöd och hjälp i olika former, även ekonomiskt bistånd.

Bosättningskommunen är den kommun där den enskilde är folkbokförd, eller har annan stark anknytning till. Dock kan hjälpbehov uppstå när någon vistas i en annan kommun än bosättningskommunen.

Vistelsekommunen är då skyldig att handlägga ärenden där ett tillfälligt hjälpbehov har uppkommit.

Då person saknar egen bostad och direkt anknytning till Åstorps kommun kan en ringa biståndsinsats bli aktuell. Bistånd till baslivsmedel enligt budgetpost för livsmedel i riksnormen och biljett tillbaka till hemkommunen är i de flesta fall ett lämpligt bistånd.

Bosättningskommun är den kommun som den enskilde har starkast anknytning till. Om en person har ett stadigvarande boende kan man utgå ifrån att denne har starkast anknytning till den kommunen och att detta är den kommun där personen är folkbokförd. Vissa omständigheter, till exempel om någon ofta flyttar eller att folkbokföringsadressen av andra skäl inte är uppdaterade, bör den enskilde istället anses ha starkast anknytning till den kommun där denne

borde vara folkbokförd enligt folkbokföringsreglerna. För den som vistas på till exempel sjukhus, vårdboende eller kriminalvårdsanstalt uppkommer i normalfallet inte behov av ekonomiskt bistånd till uppehälle. Skulle det emellertid under en sådan vistelse uppstå behov av ekonomisk art har bosättningskommunen i normalfallet ansvaret för att behovet tillgodoses (2 kap 5§ SoL). Ett undantag från principen om vistelsekommunens ansvar är då någon är placerad i kommunen av socialnämnden i en annan kommun. I sådana fall har placeringskommunen ansvar för såväl vårdkostnader som övrigt bistånd även om detta inte är förknippat med vården, förutom vid akuta situationer (2 kap 2§ SoL). Behov som kan uppstå vid utskrivning/frigivning ska tillgodoses genom bosättningskommunen.

Biståndets utformning

Bistånd enligt 4 kap 1§ första stycket, kan beviljas i form av försörjningsstöd, annat ekonomiskt bistånd och bistånd i andra former.

Försörjningsstödet delas upp i en för hela riket schabloniserad del (riksnorm) samt en faktisk del som avser ersättning för ett antal andra behovsposter. Riksnormen omfattar kostnader för livsmedel, kläder, skor, lek och fritid, hälsa och hygien, förbrukningsartiklar, dagstidning, telefon och tv-licens. Faktisk del motsvarande skälig kostnad kan utgå till boendekostnad, arbetsresor, hushållsel, avgift till hyresgästföreningen, hemförsäkring, barnförsäkring, sjukvård, akut tandvård, glasögon, avgift till fackförening och arbetslöshetskassa (4 kap 3§ SoL)

Bistånd i andra former kan utgå utöver försörjningsstödet för att den enskilde ska vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Detta ska ses som ett komplement till försörjningsstödet (4 kap 1§ SoL).

Skälighetsprövning beträffande dessa kostnader ska alltid göras där utgångspunkten ska vara vad en låginkomsttagare normalt har möjlighet att kosta på sig jämfört med vad den sökande har för faktiska kostnader.

Försörjningsstöd till olika grupper

Förhållningssätt

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär att den enskilde individens förmågor sätts i fokus, snarare än oförmågor. Utgångspunkten är att den enskilde både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Verksamhetens främsta uppgift är att genom aktiva insatser och genom motivations- och förändringsarbete skapa förutsättningar för den enskilde att ta detta ansvar. De insatser

som ska erbjudas är beroende av vilket hinder för självförsörjning den enskilde har.

Den som inte kan arbeta ska erbjudas lämpliga insatser. Om det efter utredning bedöms att den enskilde inte har någon arbetsförmåga bör han/hon ansöka om aktivitetsersättning/sjukersättning. Den enskilde ska ha delaktighet och inflytande över planeringen för vägen till självförsörjning. Arbetssättet ska vara strukturerat och en långsiktig och individuell planering ska alltid upprättas där det framgår hur den enskilde ska bli självförsörjande. Det ska vara tydligt vilka krav socialtjänsten ställer på den enskilde för att rätt till försörjningsstöd ska föreligga.

Den enskilde är också skyldig att söka alla sociala förmåner han/hon är berättigad till, som till exempel bostadsbidrag, underhållsstöd eller ersättning från alfa-kassa. För de som kan bör även föräldrapenning tas ut under lördagar och söndagar.

Handlingsplan

Alla som har försörjningsstöd ska ha en handlingsplan som är upprättad tillsammans med socialsekreterare. Handlingsplanen är en planering över hur vägen till självförsörjning ska se ut. Om inte uppgjord planering följs kan detta ligga till grund för avslag eller begränsning av försörjningsstödet. Då anledningen till ansökan om försörjningsstöd är arbetslöshet bör alltid den första planeringen göras tillsammans med Arbetsförmedlingen i ett sk trepartssamtal där handlingsplan upprättas gemensamt.

Arbetslösa

Arbetslösa ska i första hand söka sin försörjning genom ersättning från arbetslöshetsförsäkringar. I de fall den sökande saknar rätt till dessa ersättningar eller om ersättningen inte räcker till försörjningen kan den sökande ha rätt till försörjningsstöd.

Den som kan arbeta är skyldig att:

- Anmäla sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen
- Söka alla lämpliga arbeten
- Acceptera erbjudet arbete/praktik
- Delta i planering tillsammans med Arbetsförmedling, Försäkringskassa och socialförvaltningen.
- Delta i den verksamhet som anordnas för arbetslösa inom ramen för arbetsmarknadspolitiken, t ex arbetsmarknadsutbildning, arbetsrehabiliterande åtgärder.
- Delta i sysselsättningsåtgärd anordnad av socialförvaltningen i syfte att ge en ökad

kompetens för att förbättra möjligheterna att få arbete eller utbildning

- Delta i svenskundervisning och andra delar av särskilda introduktionsprogram som syftar till att förbereda och underlätta nyanmälldas inträde på arbetsmarknaden
- Själv ansvara för att ansökan om barnomsorgsplats inlämnats sex månader innan föräldraledigheten går ut.

Då enskild anvisats till någon form av sysselsättning finns ej möjlighet att beviljas semesterledighet från denna.

För att betraktas som aktivt arbetssökande ska den enskilde:

- Vara anmäld på arbetsförmedlingen samt delta i deras åtgärder och i övrigt utnyttja deras resurser
- Söka alla lämpliga arbeten

Arbetslösa ska vara inskrivna på arbetsförmedlingen och aktivt söka arbete. Socialnämnden kan begära att den som har försörjningsstöd under viss tid skall delta i av nämnden anvisad sysselsättning enligt 4 kap 4 § SoL. Om den sökande avböjer att delta i sysselsättningen får fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas enligt 4 kap 5 § SoL.

Personer med missbruksproblematik

Missbruksproblem i sig utgör inget skäl för avslag på ansökan om försörjningsstöd. Socialtjänsten kan inte heller ställa krav på att en person med allvarliga missbruksproblem ska följa en viss behandlingsplan för att vara biståndsberättigad. Dock kan krav ställas att den enskilde ska delta i utredning som krävs för att komma fram till vad den enskilde behöver för att bli självförsörjande. Den enskilde har alltid ansvar för att göra vad han/hon kan för att bidra till sin egen försörjning.

Sjukskrivna

Nedsatt eller bristande arbetsförmåga ska alltid styrkas med läkarintyg. Läkarintyg ska alltid inlämnas till Försäkringskassan för prövning av rätt till sjukpenning. Vid sjukpenning understigande nivån för försörjningsstöd kan ekonomiskt bistånd beviljas. Den som inte kan arbeta ska aktivt deltaga i arbetsträning/arbetsprövning i samarbete med Arbetsförmedling för att utreda arbetsförmågan eller motiveras att ansöka om sjukersättning.

Vid sjukskrivning mer än ett år ska den enskilde ansöka om sjukersättning hos Försäkringskassan. Om sjukdomen är av sådan art att sjukskrivande läkare bedömer att personen inte kommer att återfå arbetsförmågan inom överskådlig tid, ska ansökan om sjukersättning göras tidigare.

Studera

För studera som är gifta eller sammanboende kan kompletterande försörjningsstöd beviljas under förutsättning att den ena parten är berättigad till försörjningsstöd. För studera som har studiemedel under höst- och vårterminen, kan försörjningsstöd inte beviljas under pågående termin. För den som studerar på Vuxenutbildningen eller liknande utgår inte studiemedel under lov. Vid behov kan bistånd till uppehälle beviljas under lov.

Försörjningsstöd utgår som regel inte till studera utom i följande fall:

- Studera som går utbildning som arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- Om en av makar/sammanboende studerar och den andra är berättigad till försörjningsstöd. I dessa fall kan det, beroende på utgifter, bli aktuellt med kompletterande försörjningsstöd då studiemedel/lån inte räcker till försörjningen.
- Vid terminsuppehåll då studiemedel inte utgår. Den sökande betraktas då som aktivt arbetssökande och ska påbörja arbetssökandet i god tid

Grundvux:

Vid studier på Grundvux för att erhålla grundskolekompetens, finns möjlighet att ansöka om försörjningsstöd. Detta gäller personer som av särskilda skäl inte har kunnat slutföra ordinarie grundskola, och inte de som behöver komplettera med enstaka ämnen. Gemensam handlingsplan ska göras tillsammans med lärare och/eller studievägledare, och beslutet gäller under en begränsad tid.

Vuxenstudera:

Övriga vuxenstudera ska ansöka om andra ersättningar, exempelvis studiemedel från CSN. Genom studiemedel anses studera vara självförsörjande under terminerna. Studera som har studiemedel under vår- och höstterminen och förvärvsarbetar under terminsuppehållet ska för att klara sin försörjning fram till terminsstart, i första hand försöka begära förskott på lön hos arbetsgivaren.

Militär grundutbildning:

Under den tid en person genomför militär grundutbildning beviljas inte försörjningsstöd. Bidrag till uppehälle utgår via Försvarmakten. Om personen är sammanboende eller gift ska partnern ansöka om familjebidrag hos Försäkringskassan, men kan ha rätt till kompletterande försörjningsstöd. Utbildningspremien som utbetalas efter avslutad och godkänd utbildning betraktas vid beräkningen som inkomst.

Föräldralediga

En av föräldrarna samt ensamstående föräldrar har rätt att stanna hemma och vårda barn i hemmet under den tid föräldern har föräldrapenning. Föräldraledighet ska tas ut med sju dagar i veckan, max till barnet är ett år (vid flerbarnsfödelse följs Försäkringskassans regler). Efter föräldraledigheten ska föräldrarna återgå till tidigare anställning eller ställa sig till arbetsmarknadens förfogande via Arbetsförmedlingen. Om föräldern haft en anställning som ej omfattar heltidsarbete ska föräldern även vara inskriven på arbetsförmedlingen och vara aktivt arbetssökande.

Intagna på kriminalvårdsanstalt

Den intagne är inte berättigad till försörjningsstöd under tiden på anstalt. Understiger strafftiden sex månader kan det föreligga rätt till försörjningsstöd till boendekostnad. Vid längre anstaltsvistelse uppmanas den sökande att hyra ut lägenheten i andra hand eller säga upp den. Bistånd i samband med frigivningen ska prövas av folkbokförings-/hemkommun (16 kap 2§ SoL) under en övergångsperiod. Lämplig övergångsperiod kan vara en månad, därefter har vistelsekommunen ansvaret.

Detsamma gäller för personer som är häktade.

Kontraktsvård

Kontraktsvård är ett alternativ till fängelse som innebär att den dömda får genomgå missbruksbehandling där kriminalvården och socialtjänsten upprättar en gemensam behandlingsplan. Kriminalvården har kostnadsansvaret för behandlingen fram till tänkt dag för villkorlig frigivning vilket inträffar efter 2/3 av det alternativa fängelsestraffet. Vid behandling på institution står kriminalvården för alla kostnader till vårdgivaren i samband med placeringen ex fickpengar, drogkontroller, sjukvårdskostnader, resor, klädotrustning, fritids och sportutrustning och hygienartiklar. I dessa fall ska försörjningsstöd inte beviljas. Om behandlingen sker i öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och kontroll som följer av behandlingsplanen. Den enskildes behov av försörjningsstöd ska prövas av socialtjänsten. Kontraktsvård är en påföljd och om den enskilde avbryter eller missköter den uppgjorda behandlingsplanen gäller i stället reglerna för inskrivna inom kriminalvården.

Samhällstjänst

Samhällstjänst är en dom till skyddstillsyn med föreskrift att utföra oavlönat arbete hos ideella föreningar, organisationer eller kyrkor och är ett alternativ till fängelse. Samhällstjänsten ska utföras under den dömdes fritid, t ex kvällar eller veckoslut, under kontroll av frivårdsmyndigheten. Den dömda kan behålla sitt ordinarie arbete eller studier eller vara aktivt arbetssökande. Det faktum att en bidragssökande person är dömd till samhällstjänst ska inte påverka socialtjänstens krav

på den sökande att stå till arbetsmarknadens förfogande på heltid, och ex delta i praktik.

Egen företagare

Ekonomiskt bistånd utgår inte till egna företagare eller till att reglera skulder som uppkommit i eget företag. Egen företagare kan bli beviljad försörjningsstöd om han/hon avregistrerar/avyttrar sitt företag och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande.

Makar/sammanboende

Makar har en ömsesidig försörjningsskyldighet gentemot varandra, oberoende vilken samlevnadsform de valt, dvs är folkbokförda på olika adresser i Sverige eller utomlands. Den inbördes försörjningsskyldigheten går före rätten till försörjningsstöd. I detta hänseende jämsställs sammanboende med makar. För att vara berättigade till försörjningsstöd måste båda uppfylla förutsättningarna för ekonomiskt bistånd (se dom från Kammarrätten mål nr 4105-2008). Om uppgjord handlingsplan inte följs kan avslag göras på familjens totala försörjningsstöd med hänsyn till makars/sammanboendes ömsesidiga försörjningsansvar.

Barns tillgångar

Vid åtgärder som rör barn ska särskild hänsyn tas vad gäller barns behov med koppling till ekonomisk situation.

Barn är aldrig försörjningsskyldiga för sina föräldrar. Däremot kan barnets tillgångar beaktas när det gäller barnets uppehälle eller en ansökan om ekonomiskt bistånd som gäller barnet.

Det är dock viktigt att det görs en individuell bedömning, men barn bör kunna ha sparade medel upp till 15 procent av basbeloppet utan att det påverkar rätten till bistånd.

I det fall där barnets tillgångar är satta under så kallad överförmyndarspärren kan dessa tas i anspråk för att tillgodose barnets behov. Tillgångar som inte kan disponeras bör inte tas med vid bedömningen.

Barns och hemmavarande skolungdomars inkomster

Barns och hemmavarande skolungdomars inkomster beaktas till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår (efter skatteavdrag).

Ungdomar

Föräldrars försörjningsskyldighet upphör när ungdomen fyller 18 år. Går den unge i skolan vid denna tidpunkt eller återupptar skolgången före de fyllt 19 år är föräldrarna försörjningsskyldiga så länge studierna pågår, dock längst till och med den unge fyller 21 år. Till skolgång räknas grundskola, gymnasieskola och annan jämförbar utbildning. Även om den unge har flyttat hemifrån har föräldrarna ett försörjningsansvar under gymnasietiden (FB 7 kap 1§).

Boendekostnad för ungdom under 25 år beviljas endast i de fall då förälders bostadsbidrag/bostadstillägg reducerats på grund av inneboende ungdom.

Ungdom under 25 år bör vänta med att flytta hemifrån tills ekonomisk möjlighet finns. Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och möjlighet att själv betala hyran.

Utländska medborgare

Utländska medborgare med uppehållstillstånd som är bosatta i landet beviljas försörjningsstöd på samma grunder som svenska medborgare.

För de personer som nyligen beviljats uppehållstillstånd, och som inte ännu erhållit etableringsersättning, kan beviljas försörjningsstöd i avvaktan på detta. För de personer som bedöms bli självförsörjande genom etableringsersättningen finns vissa begränsningar i hur man kan beviljas bistånd till boendekostnad, glasögon, tandvård med flera kostnader utöver riksnormen.

De personer som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd i Sverige har inte rätt till ekonomiskt eller annat bistånd.

Asylsökande

Asylsökande ska hänvisas till Migrationsverket som beviljar bistånd i form av dagersättning enligt lag om mottagande av asylsökande m.fl. Detta gäller oavsett om det asylsökande vistas på förläggning eller hos släkting i kommunen.

Upphållsrätt för EU-medborgare

Den 1 januari 1994 trädde EES-avtalet i kraft, vilket innebär att för EU-medborgare gäller fri rörlighet som innebär möjlighet att flytta till ett annat land inom EU om man har sin egen och familjemedlemmars försörjning ordnad. Det innebär inte rätten att flytta till ett annat land och där leva på någon social förmån. En EU-medborgare som är arbetstagare, egen företagare, tillhandahållare eller mottagare av tjänster, studerande eller har tillräckliga medel för sin försörjning har uppehållsrätt i Sverige. Med uppehållsrätt menas att en EU-medborgare och hans/hennes familjemedlemmar får vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. En person som har uppehållsrätt ska registrera sig hos Migrationsverket senast tre månader efter inresan. Vistelsebegreppet och Socialtjänstlagens regler om kommunens yttersta ansvar och den enskildes rätt till bistånd får prövas i varje enskilt fall.

Tillfällig vistelse/ turister

Utländska medborgare som befinner sig tillfälligt i landet har rätt till bistånd i en nödsituation. I första hand ska dock hemlandets konsulat eller ambassad kontaktas. Endast om den sökandes behov inte kan tillgodoses på annat sätt, t ex genom en anhörig, kan bistånd beviljas. Som regel beviljas i sådant fall endast resa till närmaste konsulat eller ambassad samt nödvändiga utgifter under resan. Innan bistånd beviljas ska närmaste polismyndighet kontaktas. Polisen har också möjlighet att bekosta hemresan. Det krävs i regel att sökande vistas i Sverige för att få rätt till bistånd enligt Socialtjänstlagen. Utländska medborgare som har försörjningsstöd i Sverige och har underhållsskyldighet för familjemedlemmar i annat land är inte berättigade till bistånd till deras försörjning.

Beräkning av försörjningsstöd enligt riksnorm

Biståndets utformning

Det ekonomiska stödet till försörjning, försörjningsstödet, delas upp i en för hela riket gällande riksnorm, samt i en faktisk del som avser rätt till ersättning för godtagbara utgifter för ett antal andra behovsposter. Kommunen har möjlighet att ge ekonomiskt bistånd även i andra fall eller former enligt 4 kap 1 § SoL än vad som omfattas av försörjningsstödet.

Biståndet enligt nedanstående beviljas endast till den del som inte täcks av egna inkomster.

Utgiftsposter som berättigar till försörjningsstöd enligt riksnorm:

- Livsmedel
- Kläder och skor
- Lek och fritid
- Hälsa och hygien
- Förbrukningsvaror samt dagstidning
- Telefon och TV-licens

Utgiftsposter som kan berättiga till försörjningsstöd:

- Boende
- Arbetsresor
- Avgifter för fackförening och A-kassa
- Läkarvård och akut tandvård
- Läkemedel, receptbelagda, gäller även preventivmedel
- Förebyggande vård t ex mammografi, cellprov och vaccination
- Sjukresor
- Hemförsäkring
- Hushållsel
- Avgift till hyresgästförening

- Skolmåltidsavgift

Utgiftsposter som kan berättiga till ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt:

- Flyttning
- Glasögon
- Hemutrustning
- TV
- Tandvård, mer omfattande
- Barnomsorg
- Umgänge
- Spädbarnsutrustning
- Begravning
- Familjerådgivning
- Hyresskuld och elskuld

Kan det, efter genomgång av kontoutdrag samt övriga ekonomiska översikter, konstateras att behov av försörjningsstöd finns kan försörjningsstöd beviljas till införskaffande av legitimation.

Nettoinkomster som reducerar försörjningsstöd enligt riksnorm:

- Arbetsinkomst efter skatt, observera att övriga på lönespecifikationen uppgivna avdrag såsom lunch, införsel, tjänstledighet, fackföreningsavgift räknas som inkomst
- Sjuk- och föräldrapenning
- Pension, barnpension, sjukersättning och aktivitetsersättning
- Livränta
- Arbetslöshetskassa (a-kassa) eller Alfa-kassa
- Aktivitetsstöd
- Etableringsersättning och etableringstillägg
- Extra studiebidrag i de fall den unge har ett eget boende
- Inackorderingsbidrag
- Underhållsbidrag, underhållsstöd
- Barnbidrag, flerbarnstillägg
- Vårdbidrag, den del av vårdbidrag som avser täcka förlorad arbetsinkomst (skattepliktig) ska medräknas som inkomst. Omkostnadsdelen ska inte medräknas
- Handikappersättning minus omkostnadsersättning
- Bostadsbidrag, bostadstillägg och bostadsersättning
- Ränteinkomst
- Överskjutande skatt, dock ej när kronofogden utmäter
- Arvode för t ex kontaktmannaskap, familjehemsersättning, övervakning med mera
- Då familjehemsföräldrar söker försörjningsstöd räknas de placerade barnen som ingående i hushållet och får full norm

varför omkostnadsersättningen i detta hänseende måste räknas som inkomst.

- Introduktionsersättning
- Arbetsinkomster för hemmavarande ungdomar enligt riktlinjer för dessa
- Utdömt skadestånd som inte är specificerat
- Arv, gåva
- Avgångsvederlag
- Hysesinkomst
- Inkomst av kapital
- Inkomst av rörelse
- Närståendepenning
- Ränteinkomster
- Skadestånd som ersätter inkomstförlust
- Starta-eget-bidrag
- Spelvinster
- Studiemedel/studielån
- Tilläggspension eller pension från tidigare arbetsgivare
- Traktamenten efter avdrag för styrkta kostnader som ersättningen ska täcka
- Utländsk pension
- Insättningar på bankkonto

Den som har kontanter, bankmedel, aktier, obligationer eller andra lätt realiserbara tillgångar ska använda dessa innan rätt till försörjningsstöd föreligger. Vid den ekonomiska prövningen ska hänsyn tas till om andra realiserbara tillgångar finns. Skäligt rådrum för att avyttra realiserbar tillgång ges beroende på tillgångens art.

Inkomster som inte medräknas vid beräkningen av försörjningsstöd:

- Omkostnadsdelen vid uppdrag som kontaktperson eller övervakare.
- Jämställdhetsbonus vid föräldrapenning
- SFI-bonus
- Extra tillägg som kan sökas hos CSN för ekonomiskt utsatta föräldrar
- Skadestånd eller utbetalning från försäkringsbolag som ska ersätta utlägg eller gå till ett specifikt ändamål
- Bidrag från stiftelser eller fonder för ett specifikt ändamål

Utbetalning

Åstorps kommun har vid utbetalning av ekonomiskt bistånd följande utbetalningsformer:

- SUS (Sparbankernas utbetalningssystem), utbetalning till aktledarens bankkonto
- Utbetalning via förladdat kort, används då fel uppstått hos den utbetalande myndigheten eller då den enskilde inte har tillgång till bankkonto. Dessa bör användas restriktivt
- Rekvisition, föregås alltid av nödprövning och används restriktivt. Rekvisition lämnas ut då handläggare bedömer att det föreligger ex matnöd, behov av akut tandvård, akut behov av receptbelagd medicin, kostnad för laddning av reskort vid behov till arbetsresor/praktikresor.

Utbetalning av försörjningsstöd samt annat ekonomiskt bistånd sker normalt en gång per månad på en fast utbetalningsdag som meddelas den enskilde. Om utbetalningsdagen infaller på en lör-, sön- eller helgdag utbetalas biståndet närmast helgfria dag före utbetalningsdagen.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd mellan utbetalningsdagarna kan göras efter individuell bedömning och ska föregås av en nödprövning.

Beräkning av försörjningsstöd utöver riksnorm enligt 4 kap 3§ SoL

Boende

Utgångspunkten vid bedömning av vad som är skälig boendekostnad ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig.

De fyra första månaderna kan den faktiska boendekostnaden beviljas och klienten informeras om fyra månaders skäligt rådrom att byta till billigare boende. Nyinflyttade sökande förväntas ha informerat sig om kommunens gällande riktlinjer för högsta godtagbara hyra innan inflyttning och beviljas därför inte skäligt rådrom. Detsamma gäller sökande som tidigare haft försörjningsstöd i kommunen.

En stor del av den målgrupp Socialförvaltningens olika delar arbetar med har bristande möjlighet att erhålla ett förstahandskontrakt och att därmed uppfylla kravet på byte av bostad inom tiden för skäligt rådrom. Det primära behovet är snarare inriktat på att behålla möjligheten till förstahandskontrakt på befintligt boende, om en sådan möjlighet finns, eller att erhålla bostad genom att Socialnämnden tecknar förstahandskontrakt med fastighetsägaren och därefter ett andrahandskontrakt med den sökande.

Socialtjänstens ansvar är inte att vara en bostadsförmedling. Ett andrahandskontrakt får aldrig ersätta den enskildes eget ansvar att söka

och skaffa bostad på egen hand och föregås alltid av en individuell prövning.

Personer som nyligen fått uppehållstillstånd och som väljer att på eget initiativ finna en bostad utan att vända sig till Arbetsförmedlingens bosättningsenhet beviljas inte högre boendekostnad än högsta godtagbara enligt nedan från första dagen. De erhåller inte möjlighet till skäligt rådrum på fyra månader då de hade kunna bo kvar på Migrationsverkets anläggning och senare erhålla en bostad till en rimlig kostnad via bosättningsenheten.

Personer som nyligen fått uppehållstillstånd och som bott inneboende hos någon, och som under tiden innan de ansöker om försörjningsstöd inte har betalat någon hyra, beviljas inte bistånd till boendekostnad.

Norm för hösta godtagbara boendekostnad för 2017

Antal personer i boendet	Hyreskostnad
1-2 vuxna	4 925 kr
1-2 vuxna + 1 barn	5 990 kr
1-2 vuxna + 2 barn	7 260 kr
1-2 vuxna + 3 barn	8 930 kr
1-2 vuxna och fler än 3 barn utöver 3 barn	8 930 kr + 1 200 kr per barn

Från 2017 höjs högsta godtagbara boendekostnad med den genomsnittliga höjningen som Hyresgästföreningen förhandlar fram med fastighetsägarna i Åstorps kommun.

Byte av bostad

Vid behov av försörjningsstöd mer än fyra månader bör den sökande byta till billigare boende om boendekostnaden överstiger normen för godtagbar boendekostnad. Detta gäller även boende i egen villa eller bostadsrätt. Byte av bostad kan krävas under förutsättning att det finns faktiska möjligheter för den enskilde att få annan bostad med rimlig kostnad. En individuell bedömning bör göras om byte av bostad är rimligt. Särskilt ska uppmärksammas förekomsten av starka sociala skäl för det aktuella boendet, hjälpbehovets längd, huruvida den normala ekonomin tål ett sådant boende samt hur dyrt, godtagbart eller möjligt ett alternativt boende är.

Det är den enskildes ansvar att ordna annat boende. Den sökande har skälig tid, fyra månader, till att byta eller avyttra bostaden. När utredningen visar att den sökande bör flytta till billigare boende och detta inte sker kan försörjningsstöd till hyreskostnaden fastställas till högsta godtagbara kostnad. Den som är beviljad försörjningsstöd och har behov av annan bostad och detta är förenat med ökade kostnader ska göra byte i samråd med socialförvaltningen. Saknas skäl för bytet utgår inte högre ersättning för ökad boendekostnad. Om det aktuella boendet

vid en helhetsbedömning framstår som skäligt trots att kostnaderna överstiger normen för högsta godtagbara boendekostnad och behovet av ekonomiskt bistånd, är långvarigt måste även amortering godtas för att inte omöjliggöra boendet.

En stor del av den målgrupp socialförvaltningens arbetar med har bristande möjlighet att erhålla ett förstahandskontrakt och att därmed uppfylla kravet på byte av bostad inom tiden för skäligt rådrom. Det primära behovet är snarare inriktat på att behålla möjligheten till förstahandskontrakt på befintligt boende, om en sådan möjlighet finns, eller att erhålla bostad genom att Socialnämnden tecknar förstahandskontrakt med fastighetsägaren och därefter ett andrahandskontrakt med den sökande. Socialtjänstens ansvar är dock inte att vara en bostadsförmedling. Ett andrahandskontrakt får aldrig ersätta den enskildes eget ansvar att söka och skaffa bostad på egen hand och föregås alltid av en individuell prövning.

I vissa fall kan även ekonomiskt bistånd beviljas enligt 4 kap 2 § SoL för att erlægga depositionsavgift. Denna är då förknippad med återbetalningsskyldighet, något den enskilde ska informeras om i samband med att beslutet fattas. Särskilt avtal skrivs också med fastighetsägaren om återbetalning av depositionsavgiften.

Kostnad för egen fastighet

Vid försörjningsstödsberoende kan fastighetsägare och bostadsrättsinnehavare inte garanteras att få behålla sin bostad. En fastighetsägare/bostadsrättsinnehavare kan tvingas sälja till aktuellt marknadsvärde oberoende av inköpspris och taxeringsvärde. Bostadsrätt eller villa är en realiserbar tillgång om den genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Den som har försörjningsstöd är skyldig att minska behovet av försörjningsstöd, t ex genom att försöka minska onormalt höga kostnader för bostaden. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt, mer än tre månader, utgör det skäl för försäljning av bostaden. Den enskilde måste då göra allt den kan för att skaffa annan bostad.

Då sökanden hittat annan bostad ska ställning tas till om bostadsrätten/villan betingar ett intäktsöverskott som motiverar kravet på försäljning. Även om ett överskott talar för en försäljning kan en sådan vara olämplig av andra skäl, individuell bedömning måste göras. Som boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus räntan på lån för lägenheten. I boendekostnad för villa ingår tillsammans med räntan eventuella kostnader för vatten, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträtsavgäld. Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för egen fastighet räknas med nettoräntan, dvs räntekostnader minus skattejämkning.

Kostnad för bostadsrätt

Som boendekostnad för bostadsrätt godkänns månadsavgiften till bostadsrättsföreningen samt eventuell räntekostnad som uppkommit vid köp av bostadsrätten. Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för bostadsrätt räknas med nettoräntan, dvs räntekostnader minus skattejämkning.

Amortering

Normalt utgår inte försörjningsstöd till att amortera på bostadslån. I de fall lånet är tecknat efter 160601, och alltså är förbundet med amorteringskrav ska den enskilde i första hand försöka komma överens med långgivarna om ändrade amorteringsvillkor. Undantagsvis kan amorteringen godkännas vid kortvarigt behov, max tre månader, om boendekostnad inklusive amorteringar understiger det belopp som anges i normen för godtagbara boendekostnader.

Dubbla hyror

Kostnad för dubbel hyra i samband med exempelvis flyttning godkänns normalt inte. I särskilda fall kan kostnaderna godkännas som utgift i maximalt tre månader vilket motsvarar normal uppsägningstid. Flyttningen ska då vara motiverad av ekonomiska, sociala eller medicinska skäl.

Boendekostnader för ungdomar

Ungdomar under 25 år bör vänta med att flytta hemifrån tills ekonomisk möjlighet finns, och försörjningsstöd beviljas restriktivt till denna målgrupp.

Ungdomar där föräldrarnas underhållsskyldighet ej längre föreligger enligt Föräldrabalken och inte har ekonomisk möjlighet att klara sin försörjning kan beviljas försörjningsstöd till boendekostnad. Detta beviljas dock endast om föräldrarnas ekonomi påverkas av att den unge bor kvar i föräldrahemmet, till exempel om deras bostadsbidrag minskar.

Inneboende

Del av faktisk hyra kan beviljas för inneboende om den inneboende ej är vuxet barn som stadigvarande bott hos hyresvärdens eller omfattas av Föräldrabalken. Gymnasieungdomar som studerat på annan ort räknas inte som inneboende när han återvänder till föräldrahemmet. Den sökande ska vara folkbokförd på adressen. Undantag kan göras om det rör sig om ett kortvarigt boende. Inneboendet ska styrkas med uppvisande av kontrakt. Inneboendekontrakt ska vara upprättat på ändamålsenlig blankett som sökanden själv införskaffar.

Andrahands- och inneboendekontrakt

För att boendekostnaden ska godkännas vid andrahands- eller inneboendekontrakt ska kontraktet vara godkänt av hyresvärden. Detta godkännande ska vara skriftligt och lämnas in tillsammans med kontraktet. Andrahandskontraktet ska vara upprättat på ändamålsenlig blankett som sökanden själv införskaffar.

Hyran för boendet ska följa Hyreslagen.

Hemförsäkring

Försörjningsstöd kan utgå till kostnad för grundskydd vad gäller hemförsäkring inklusive allrisk- eller otursförsäkring.

Den som får försörjningsstöd uppmanas att teckna hemförsäkring med månadsfaktura. Sökande med andrahandskontrakt genom socialförvaltningen ska uppvisa att de har tecknat hemförsäkring. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisk i hemförsäkringen, om självrisken understiger kostnaden för ersättning av förstört/förlorat gods enligt riktlinjerna för ekonomiskt bistånd och om det som ska ersättas bedöms nödvändigt för att uppnå skälig levnadsnivå.

Försörjningsstöd utgår även till så kallad barnförsäkring.

Barnförsäkringen omfattar alltid en olycksfallsförsäkring men kan också omfatta andra poster såsom krishjälp, ersättning vid vissa sjukdomar, hjälpmedel och rehabilitering eller liknande.

El

Bistånd kan beviljas till faktiskt kostnad för el om den är skälig. Skälighetsbedömning görs i varje enskilt ärende.

Arbetsresor

Försörjningsstöd ska utgå till kostnad för resor till och från arbetet, i första hand genom kollektivtrafik. Arbetsresa med bil godkänns endast om allmänna kommunikationer inte finns eller om turerna inte passar med arbetstiderna och ersätts med samma belopp som man kan göra avdrag för gällande arbetsresor i deklARATIONEN.

Fickpengar

Försörjningsstöd till fickpengar kan utgå vid institutionsvård under förutsättning att den som vårdas inte har egen inkomst, t ex sjukpenning/sjukersättning/aktivitetsersättning/pension. Fickpengen ska täcka den enskildes personliga utgifter såsom fritidskostnader, hygien och kläder, enligt riksnorm.

Sjukvård

Kostnader för läkarvård, medicin och sjukgymnastik, som ingår i högkostnadskort, ersätts med faktiskt belopp. Högkostnadskort ska bifogas ansökan om försörjningsstöd och är en förutsättning för att försörjningsstöd ska kunna beviljas.

Förebyggande sjukvård såsom mammografi, cellprov och vaccination kan beviljas. Kostnad ska styrkas med kvitto. Vaccination kan beviljas efter individuell prövning om det i läkarintyg framgår att den enskilde tillhör en riskgrupp.

Sjukresa är resa mellan folkbokföringsadressen och vård och behandlingsinrättningen. Ersättning beviljas för denna med billigaste färdstättet med tanke på hälsotillstånd. För att få ersättning ska kvitto lämnas in med ansökan. Vid längre sjukresor ska även styrkas att reseersättning sökts, se www.skane.se/sjukresor

Läkemedel

Ekonomiskt bistånd beviljas för receptbelagda läkemedel.

Ekonomiskt bistånd för kosttillskott för gravida kan i särskilda fall beviljas utan förskrivning av läkare.

Tandvård

Ersättning för kostnader vid akut tandvård kan beviljas. Med akut tandvård avses behandling som måste utföras omedelbart. Den sökande bör i första hand själv betala den akuta behandlingen, kontant eller mot faktura. Försörjningsstöd kan i efterhand utgå för kostnaden under förutsättning att behandlande tandläkare genom intyg eller faktura bekräftar att behandlingen avser akut tandvård.

Sökande har möjlighet att beviljas fortsatt nödvändig tandvård om försörjningsstödsbehovet bedöms bli långvarigt, det vill säga mer än sex månader. Nödvändig tandvård avser den vård som ska lindra smärta, uppnå god tuggförmåga samt ge patienten möjlighet att fungera socialt.

Glasögon

Bistånd beviljas till skäliga kostnader för nödvändiga glasögon om behovet är styrkt av legitimerad ögonläkare/optiker eller om den enskilde på grund av olycksfall behöver ett par nya glasögon. Finns försäkring vid olycksfall ska denna nyttjas. Vid behov av förnyade glas på grund av förändrad syn, utgår försörjningsstöd till glasen med faktisk kostnad. Beviljandet av bistånd gällande glasögon ska föregås av ett kostnadsförslag. Kostnaden för synundersökningen beviljas efter godkännande av socialsekreterare oavsett om glasögon godkänns.

Barn och ungdomar kan få bidrag från Region Skåne för inköp av glasögon och kontaktlinser till och med det år den unge fyller 19 år.

Detta bidrag ska sökas i första hand och försörjningsstöd kan eventuellt beviljas för mellanskillnaden.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Försörjningsstöd utgår till fackförenings- och a-kasseavgift med faktisk kostnad. I de fall det är möjligt att få helt eller delvis reducerad avgift ska i första hand sådan sökas. Den enskilde ska uppmanas att anslutna sig till a-kassa eller Alfakassa när han eller hon har arbete som uppfyller villkoren för a-kassan.

Barnomsorg/barnomsorgsavgift

Föräldralediga ska anmäla behov av barnomsorgsplats när barnet är sex månader. Barnet kan få barnomsorgsplats från och med ett års ålder, vilket innebär att föräldern då ska stå till arbetsmarknadens förfogande. Avgift för barnomsorg medtas som en godtagbar kostnad vid beräkning av försörjningsstöd. Möjlighet till avgiftsreduktion/befrielse ska alltid undersökas av den enskilde i första hand om detta inte redan är gjort.

Merkostnad vid umgänge med barn

Barnets föräldrar har enligt Föräldrabalken ett ansvar att tillgodose barnets behov av umgänge med den förälder som barnet ej stadigvarande bor hos.

- I första hand ska de biologiska föräldrarna, vårdnadshavarna, göra upp om de ekonomiska förehavandena mellan sig. Enligt Socialstyrelsen är en tvist mellan föräldrarna ingen anledning till att bevilja ekonomiskt bistånd. Exempel på en sådan situation är när huvudmannen för barnen inte vill medverka till att överlämna en del av de för barnen avsedda bidragen till umgängesföräldern.
- Minderåriga räknas som hushållsmedlemmar oavsett om de bor hos den som har försörjningsstöd eller om de vistas där endast under umgängestid.
- Efter uppvisande av umgängesavtal, dom från tingsrätt eller att den enskilde på annat sätt verifierar, ska personliga och gemensamma kostnader beräknas utifrån det antal dygn barnet vistas hos respektive förälder
- Maximalt sex dygn under en kalendermånad ger rätt till avdrag utifrån underhållsstödet. Sker umgänge utöver detta ska umgängesföräldern ansöka om nedsättning av underhållsstödet hos Försäkringskassan.
- Även föräldrar med endast umgängesbarn ska söka bostadsbidrag.

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäligen kostnader för att en förälder ska kunna umgås med sitt barn som bor på annan ort. Med annan ort kan avses en ort utanför Sverige. Resorna ska ske med billigaste färdstätt och umgängesresa med bil godkänns endast om allmänna kommunikationer inte finns och ersätts med samma belopp som man kan göra avdrag för gällande arbetsresor i deklARATIONEN. Ersättning utgår i efterhand mot uppvisande av umgängesintyg. Enligt föräldrabalken 6 kap 15b § ska båda föräldrarna ta ansvar för resekostnaderna, men det primära ansvaret ligger på umgängesföräldern.

Avgörande för vad som bör vara skälig kostnad för resor och hur ofta bistånd bör ges till kostnader för umgänge bör anpassas till vad en familj på orten i allmänhet har råd med. I varje enskilt fall måste en bedömning göras utifrån individuella förhållanden där man gör en sammanvägning av

- barnets behov av umgänge
- vårdnadshavarens förutsättning att ta ansvar för att tillgodose barnets behov av umgänge
- rimliga kostnader
- beaktande av vad som har reglerats genom dom eller beslut av domstol eller genom avtal om umgänge

Hade klienten umgängesresor innan försörjningsstödsbehovet uppstod är det skäligt att jämföra intensiteten i tidigare resor.

Växelvis boende

Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halvt barnbidrag och halv månadsnorm för barnet räknas in i den biståndssökande förälderns normberäkning. Gemensamma hushållskostnader beviljas med halvt belopp per barn. Båda föräldrar ska ansöka var för sig om underhållsstöd ("underhållsstöd vid växelvis boende") hos Försäkringskassan.

Kostnader i samband med flyttning

Vid flyttning till annan kommun kan socialförvaltningen bevilja kostnader för första månads hyra och uppehälle i inflyttningkommunen.

Bistånd kan beviljas till flyttkostnader under förutsättning att flyttningen är planerad tillsammans med socialförvaltningen samt att flyttningen bedöms vara nödvändig ur social, arbetsmässig- eller ekonomisk skäl. Flyttning ska ske på billigast möjliga sätt, vilket i regel innebär hyra av släp eller mindre lastbil samt milkostnad. Innan bistånd beviljas ska kontroll göras med eventuellt blivande arbetsgivare om de kan bevilja flyttkostnader.

Personer som inte är svenska medborgare, men som har permanent uppehållstillstånd, kan söka bistånd till hemresa via Migrationsverket.

Hemutrustning

Ekonomiskt bistånd till nyanskaffning eller komplettering av nödvändig hemutrustning kan utgå efter särskild prövning. Utrustningen ska kunna tillgodose behov gällande sömn, matlagning, förvaring, rengöring, rekreation och information via media.

Fullständig hemutrustning kan beviljas med maximalt

1 rum och kök	7 % av prisbasbeloppet
2 rum och kök	9 %
3 rum och kök	11 %

Bistånd till säng inkl. sängutrustning kan tillkomma med ~~1000 kronor~~ 2,5 % av prisbasbeloppet per säng.

Gällande TV ingår det i grundutrustningen när det gäller barnfamiljer eller personer som av sociala skäl anses vara i behov av detta. Bistånd till TV kan beviljas med max 1,5 % av prisbasbeloppet. För bedömning om hemutrustning kan föranmält hembesök komma att göras.

Om behov finns kan även ekonomiskt bistånd till inköp av dator beviljas för hushåll med skolungdomar. Kontroll ska göras med skolan först om ungdomarna därifrån får en så kallad lånedator. Bistånd kan beviljas med maximalt 4 % av prisbasbeloppet.

Nyanlända beviljas ej bistånd för nyanskaffning av hemutrustning utan hänvisas till att söka hemutrustningslån via CSN. Detta kan sökas inom två år från det datum personen fått permanent uppehållstillstånd.

Spädbarnsutrustning

Spädbarnsutrustning kan i vissa fall beviljas till första barnet. Till efterföljande syskon beviljas som regel inte spädbarnsutrustning då syskonet förväntas arva utrustning av sitt äldre syskon. Om det är 4-5 år mellan barnen kan det anses som skäligt att betrakta andra barnet som ”första barn” och acceptera att inget är sparat. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till nödvändig spädbarnsutrustning med högst 5 % av basbeloppet. I detta belopp ingår kostnader för begagnad barnvagn med tillbehör, barnsäng med tillbehör, utrustning för skötsel av barnet, basutrustning gällande kläder. Bistånd till spädbarnsutrustning betalas ut med halva beloppet ca en månad innan beräknad födelse och med resterande efter barnets födelse.

Begravningskostnader

Bistånd kan utgå till skäliga kostnader, i de fall dödsboets tillgångar inte täcker kostnaderna för en värdig begravning. Lämnas bistånd till begravningskostnader innan bouppteckning/dödsboanmälan gjorts eller om utredning angående försäkringar inte är klar bör biståndet beviljas mot återkrav. Återkravet regleras, då besked om boets tillgångar är klart.

Bistånd till begravningskostnader kan beviljas till ett belopp motsvarande högst 50 % av basbeloppet. Bouppteckningskostnader och begravningskostnader har förmånsrätt före andra skulder och tillgångar i dödsboet ska i första hand gå till kostnader för begravning. Rätt till bistånd för erläggande av andra skulder, exempelvis hyra, telefon och el föreligger således inte.

Skulder

Som huvudregel gäller att ekonomiskt bistånd ej beviljas till att betala skulder som den enskilde ådragit sig. Den enskilde ska undersöka alla möjligheter att få skulden avskriven eller uppnå överenskommelse för att reglera skulden. I vissa fall kan dock skäl finnas för att bistånd till skulder kan beviljas. Detta är under förutsättning att den sökande skulle varit berättigad om den ansökt om kostnaden tidigare. Hänsyn måste även tas till barnperspektivet eller om social utredning visar att bistånd bör beviljas trots att inkomsterna borde ha täckt utgifterna. Bistånd till böter, skatteskulder eller liknande beviljas ej.

Vid skulder lämnas information om hushållsekonomisk rådgivning och skuldsanering av handläggaren.

Kvarskatt eller överskjutande skatt

Sökande som erhåller kvarskatt beviljas inte ekonomiskt bistånd utan hänvisas till att söka uppskov eller förbehållsbelopp hos Skatteverket. Överskjutande skatt räknas vid utbetalningstillfället som inkomst vid bidragsberäkning. Undantag görs i de fall där kronofogden utmäter överskjutande skatt.

Återbetalning

Bistånd till försörjningen är enligt huvudregeln inte återbetalningspliktigt. En generell återbetalningsskyldighet för ekonomiskt bistånd skulle ge socialnämnden en funktion av låneinstitut. Återkrav enligt 4 kap. 1 § SoL får dock ske när biståndet utgivits som förskott på social förmån, till den som är indragen i en arbetskonflikt eller till den som på grund av förhållanden som han/hon inte kan råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar. Bistånd lämnat med stöd av 4 kap 1 § SoL får också återkrävas om det lämnats som villkor om återbetalning. Hjälpen enligt 4 kap 1 § SoL får återkrävas men aldrig ersätta hjälpen enligt 4 kap 3 § SoL. Redan vid utbetalningen ska socialnämnden

- Klargöra att det rör sig om ett förskott på social förmån
- Meddela den enskilde att biståndet är förenat med återbetalningsskyldighet i samband med att bidraget lämnas ut

Om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd utgått

obehörigt eller med för högt belopp ska ärendet redovisas för ansvarig för bedömning och ställningstagande angående eventuell polisanmälan. Om någon av andra orsaker obehörigen eller med för högt belopp uppburit ekonomiskt bistånd och skäligen borde ha insett detta, får ansvarig besluta att återkräva det belopp som utbetalats för mycket enligt 9 kap. 1 och 2 §§ SoL. Om den enskilde inte betalar frivilligt får socialnämnden föra talan hos Förvaltningsrätten enligt 9 kap. 3 § SoL. Återbetalning av beviljat försörjningsstöd kan krävas för period då lön eller annan ersättning utgår under samma period för vilken försörjningsstöd beviljats och bara under förutsättning att den enskilde inte hamnar under nivån för försörjningsstödet efter betalningen. Innan talan om ersättningskyldighet förs bör möjlighet till eftergift prövas enligt 9 kap 4 § SoL.

Föräldrars underhållsskyldighet

Bistånd beviljas inte till kostnader för underhåll. Den förälder som är underhållsskyldig får ansöka om anstånd med betalningen hos Försäkringskassan.

Försörjningsstödsöverskott

Det är motiverat att låta ett överskott i förhållande till försörjningsstödet som uppkommer en månad avräknas mot det bidrag som ska beviljas för nästa månad. Nästa månad görs ny bedömning huruvida det nya överskottet ska tas med som inkomst. När det är frågan om en nyansökan görs beräkningen tre månader tillbaka i tiden och bedömning görs ifall eventuellt överskott ska medräknas. Överskottet kan även användas vid beslut enligt 9 kap. 1 § SoL.

Bilnehav/övriga fordonsinnehav

Kostnader som uppkommer för bil är generellt ingen godtagbar kostnad och anses inte ingå i en skälig levnadsnivå. Föreligger särskilda skäl kan frågan avgöras i samråd med områdeschef. Kostnad för inköp av bil beviljas aldrig. Behov av bil kan ex finnas om:

- Den är nödvändig för den hjälpsökandes inkomst
- Allmänna kommunikationer saknas
- Turtätheten är starkt begränsad
- Den enskilde eller ett barn i familjen lider av sjukdom eller har funktionshinder. Behovet ska då styrkas av läkarintyg
- Används som handikappfordon och handikappersättning ej täcker behovet (erhållit bidrag från försäkringskassan för inköp)
- Används för resor till och från barnomsorg om allmänna kommunikationer saknas

Om bil/fördonsinnehav godkänns enligt ovanstående punkter kan även bistånd till trafikförsäkring beviljas.

Information gällande bil/fordonsinnehav till den enskilde ges direkt vid ansökan. I de fall bil/fordon finns och ej är nödvändig enligt

ovanstående punkter, ska bilen/fordonet avyttras snarast. Den enskilde ges tre månaders skäligt rådrum för att avyttra bilen/fordonet. I de fall bil/fordon säljs till långt under marknadsvärdet kan försäljningspriset räknas upp till marknadsvärdet vilket tas med som inkomst vid beräkning av det ekonomiska biståndet. Om den enskilde inte säljer sin bil/fordon medräknas marknadsvärdet i beräkningen av försörjningsstödet efter att de tre månaderna har gått.

Undantag kan göras vid kortvarigt beroende av försörjningsstöd, max sex månader.

Advokatkostnader

Bistånd till advokatkostnader bör i regel inte beviljas. Rättshjälp innefattas i hemförsäkringen. Bistånd kan utgå till självrisk vid familjerättsliga ärenden.

Bistånd vid utmätning

Kronofogdemyndigheten (KFM) kan göra utmätning på olika sätt. Det vanligaste är genom avdrag på lön, pension, sjukpenning eller annan ersättning. KFM kan göra utmätning i lön och annan ersättning under hela året. Normalt bör inte bistånd beviljas till den som har utmätning eftersom KFM:s förbehållsbelopp överstiger försörjningsstödet. Vid utgifter för tillfälligt behov t ex tandvård kan efter ansökan högre förbehållsbelopp beviljas av KFM.

Telefon

Löpande kostnader för telefon ingår som delpost i försörjningsstödsnormen. Kostnader för inkoppling är beräknad att rymmas i försörjningsstödet.

Barn - extra kostnader

Ekonomiskt bistånd kan i vissa fall utgå för att täcka barns speciella behov utan att en strikt ekonomisk bedömning görs. Syftet är då oftast att främja den sociala situationen för barnet, ex att kompensera brister i miljön. Exempel på vilka behov som kan täckas av ekonomiskt bistånd till barn kan vara

- Hemutrustning
- Lekmaterial
- Avgifter för kurser
- Läger/ferievistelse/feriehem
- Cykel
- Sportutrustning
- Kläder

Kläder

Kostnader för kläder och skor ingår i riksnormen. Ekonomiskt bistånd till kläder utöver detta belopp kan endast utgå till omedelbara och speciella behov.

Identitetshandlingar

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till identitetshandlingar då bedömning gjorts att rätt till försörjningsstöd föreligger.

Rekreativresor

Huvudprincipen är att bistånd till rekreativresor inte beviljas. För ensamstående vuxna prövas biståndet mycket restriktivt. Bistånd till rekreativresa kan beviljas för barnfamiljer med särskilda behov som långvarigt har haft försörjningsstöd och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Behovet ska prövas utifrån barnets behov av miljöombyte och extra stödinsats. Bedömning ska även göras huruvida behovet av rekreation kan tillgodoses genom lek- och fritidsposten i riksnormen. Nivån på det beviljade biståndet ska prövas utifrån vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd med.

Nödprövning och akut bistånd

Med hänvisning till kommunens yttersta ansvar ska en så kallad nödprövning göras om den sökande hävdar att en nödsituation föreligger. För att utreda om en nödsituation föreligger kan det bli aktuellt att göra ett förannmält hembesök. Dock ska beslut om akut bistånd i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning. Ekonomiskt bistånd till akuta behov för livsuppehållet kan beviljas efter individuell prövning. I fall då bedömning görs att budgetrådgivning kan vara en hjälp för den enskilde att undvika att hamna i en nödsituation igen ska detta erbjudas. Förekommer det att en person upprepade gånger hamnar i en nödsituation bör orsakerna utredas och åtgärder vidtas, t.ex. behandlingsinsats, stöd med budgetplanering, ändring av beräkningsperiodens längd mm. I de fall det framgår att den sökande känt till kraven för rätt till bistånd, men ändå vid upprepade tillfällen agerat på ett sådant sätt att nödläge uppstår, bör hänsyn därför kunna tas till inkomster som den biståndssökande har förbrukat före ansökningstillfället. Det bör även beaktas i vilken mån den utgift som föranlett nödläget varit förutsägbar och nödvändig för att uppnå en skälig levnadsnivå. Vid bedömning om en akut nödsituation föreligger ska särskild hänsyn tas till om det finns barn i hushållet och deras situation ska särskilt uppmärksammas.

Följande överväganden görs i samband med nödprövning:

- Är det en akut nödsituation?
- Finns barn i familjen?
- Finns sjukdom hos den sökande som skulle kunna förvärras om han eller hon inte får hjälp?

- Har den sökande medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta ansvar för sin egen situation?
- Känner den sökande till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har han/hon tidigare fått information om dem?
- Kan den sökande få hjälp från någon annan, ex familj eller vänner?
- Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Möjligheten att få rekvisition från socialtjänsten bedöms mycket restriktivt.

